Protokoll Forsknings- och fågelskyddskommittén 11 mars 2025

Närvarande: Martin Green (MG), Kenneth Bengtsson, Arne Ohlsson, Nils Waldemarsson, Thomas Arnström, Gert Ljungqvist, Ingvar Nilsson, Gabriella Håkansson, Rachel Muheim, Anders L. Larsson, Richard Ottvall, Sophie Ehnbom.

Arne Hegemann tackar för sig och avgår från kommittén.

1. Föregående protokoll

1a. Våtmark vid Baldringe
Gert L har väckt frågan om möjligheter att lägga ut häckningsplattformar alt. bygga upp holmar. Vid kontakt med Alice Nicolle, Länsstyrelsen lovade hon att ta kontakt med markägaren (Piper) och planera en häckningsö. SkOF skulle få korrespondens förmedlat. Positivt!

1b. Storskarv
Riksinventerades 2023, vissa resultat förvånande, ffa. på Gråen, Landskrona där riksinventeringsresultaten säger att det finns betydligt fler häckande par än vad SkOF ”markbaserade” inventering har kommit fram till.
Kalle Lundström, SLU var ansvarig för riksinventeringen och de inventerade genom att ta bilder från drönare och sen räkna antalet bon på bilderna. Kenneth B & Martin G har nyligen haft ett möte med Kalle L, där Kalle visat hur det går till och resultaten i form av bilder. När det gäller inventering av bon på öppen mark är det inget snack om att drönarbilderna ger ett betydligt mer tillförlitligt resultat och att ”markbaserad” boräkning från kanten av kolonin ger ordentliga underskattningar. När det gäller bon i träd och buskar är det knepigare och ännu till viss del oklart varför bildanalys och markbaserad räkning ger olika resultat. Även i det fallet har drönarbilderna resulterat i fler bon än den markbaserade räkningen. Vi har ett antal tänkbara förklaringar till de uppkomna skillnaderna (för trädhäckare gav den markbaserade räkningen nu senast 350-360 bon och drönarbildsanalysen 500+ bon), men dessa måste testas i fält. Vi siktar på en jämförande inventering med båda metoderna 2026 eller 2027 på Gråen. Spännande fortsättning följer.

1c, 1d och 1e. Kornsparv, backsvala och storspov återkommer senare i protokollet.

1f. Kustfågelinventeringen
Kalle Nilsson, Höganäs ska ta upp frågan med KOF när det gäller Hallands Väderö. Båttur planeras runt Kullaberg under försommaren 2025. Alf Henriksson spanar pilgrimsfalk och Kalle sjöfågel. Annars återstår några obokade sträckor vid Lomma och Helsingborg. Ven återstår också att inventera. Det hela är annonserat i det senaste KO-brevet. Martin G skriver ett upprop att lägga ut på hemsidan.

Uppdatering sedan mötet: MG har diskuterat med KN (se ovan) och vi har gemensamt beslutat oss för att Hallands Väderö får vänta till 2026. Först ska vi (i första hand MG) försöka leta redan på/få fram info om exakt hur Väderön inventerats tidigare. Åke Andersson med medhjälpare har inventerat Väderön på uppdrag av Lst vid flera tidigare tillfällen. Utifrån den information vi får fram lägger vi sen upp en strategi för inventering av Väderön med målsättningen att göra på samma sätt som tidigare. Sen ska vi samla ihop en grupp med hugade inventerare inför 2026, planera inventeringstillfällen, boka båt och boende när det behövs samt i god tid ansöka om de tillstånd som krävs.

MG kommer under första halvan av april att skicka ut info (metod+kartor) till de som bokat in nya områden för 2025.

MG fixar fram ett upprop om återstående områden till hemsidan under första veckan i april.

Svart rödstjärt. Är annonserad i Anser. KO ansvarar för sina kommuner. Start i april. Kolla Artportalen för tips om lokaler.

Mindre hackspett. Kända fasta, eller mer eller mindre fasta revir ska rapporteras in till Per Muhr, Skogskommittén. De som vill göra eftersök av arten för att hitta revir och häckningar (inventera för att hitta okända förekomster) hör av sig till Martin G.

2. Möte med Länsstyrelsen 12 februari – sammanfattning
Se separat sammanställning som skickats ut till alla i FoF, Skogskommittén samt Styrelsen.

3. SkOF-pengar för fågelskydd
Styrelsen har i budgeten för 2025 föreslagit att 70 000 kr från SkOFs Fågelfond ska avsättas för forskning och fågelskydd. FoF har fått i uppdrag att komma med förslag till styrelsen på hur pengarna kan användas i arbetet med **kornsparv, storspov, fältpiplärka och backsvala**. Styrelsen beslutar efter hand utifrån förslagen.

Uppdatering efter mötet: Nu är det beslutat att dessa medel avsätts enligt ovan.

För kornsparv ser det bättre ut än väntat. Länsstyrelsen har avsatt pengar till det tidigare vinterfältet för vintern 25/26 och samt för ett mindre fält vid Hilleshög, Borrby. De tänkte ordna häckningsremsor och sittpinnar och önskar en inventering men pengarna räcker inte.

Peter Olsson (tidigare inventerare, ÅGP) har 34 500 kr sparat på ett konto hos SkOF för kornsparvsinventering. Gerolds fond har 70 000–80 000 kr till för fågelmatning.

Gert tar kontakt med Sindre Magnusson, Ystad (Stiftelsen Framtidens Natur & Kulturarv). Kanske finns pengar för naturvårdsåtgärder (köpa mindre områden, skötsel, matning). Förhandsbesked är positivt.

Uppdatering efter mötet: MG tar kontakt med Sindre, men mest för info om nuläget. Vi skyndar långsamt med detta och siktar på ett framtida samarbete kring kornsparven.

En kornsparvsgrupp skulle behövas. Förslag på namn är Peter Olsson (vill vara med men inte leda), Nisse Nilsson, Vallby (redan praktiskt involverad), Thomas Nilsson, KO Ystad, Leif Karlsson, Löderup. Gert L frågar dessa om intresset för att bilda en sådan grupp. Tanken är att denna grupp sen skulle kunna organisera en inventering. Vi tänker oss två olika inventeringar. Dels en inventering av sjungande hanar under häckningstid (antal revir) och dels en inventering av övervintrande kornsparv, ffa i anslutning till matningar/vinterfält. Richard Bergendahl har tidigare varit med och inventerat kornsparv och bör tillfrågas. Gert L hör med Richard om han vill vara med i gruppen och om han vill vara med och inventera. Medel till inventering bedömer vi finns i form av de sparade medlen sedan tidigare.

Uppdatering efter mötet: En kornsparvsgrupp har bildats med följande sammansättning: Gert Ljungqvist, Sjöbo (sammankallande); Peter Olsson, Blentarp/Lund; Nils Nilsson, Vallby; Leif Karlsson, Löderup; Thomas Nilsson, Ystad.

Inventering av storspov. Storspovgruppen planerar inventering av särskilt viktigare områden men också av andra tidigare kända häckningsområden/lokaler. Richard O tar fram karta med föreslagna områden och Kenneth B tar fram gamla inventeringar. Kräver åtminstone körersättning, kanske ca 15 000 kr för 2025. Storspoven är kommunfågel i Svalöv, kanske kan få med Mattias Olsson (KO) på inventeringen. Richard O kontaktar Mattias O. Kenneth B kollar Bosarp-Stehagsområdet som är en gammal känd förekomst. Bör försöka täcka områden där få eller ingen skådar. Optimal speltid är från mitten av april-maj.

Fältpiplärka. Länsstyrelsen i samarbete med Vattenriket har under vintern grävt sandblottor kring Åsum och Horna. Däremot finns inga medel från Lst för inventering av Fältpiplärka. En tanke här är att SkOF-pengar skulle kunna användas för att betala för en inventering. Vi ser det som angeläget att det görs en ny och ordentlig inventering för att få en bild av läget. Patrik Olofsson har tidigare inventerat fältpiplärkorna och bör tillfrågas igen. Martin G hör med Patrik O.

Uppdatering sedan mötet: MG har pratat med Patrik O och han är preliminärt intresserad av att genomföra inventeringen. Totalkostnad för en gedigen inventering inkl. rapportskrivning bedöms till 50 000 kr + moms. MG har tillsammans med Richard O enats om att SkOF och Ottvall consulting kan dela på kostnaden (50–50) för en fältpiplärkeinventering 2025. Kostnaden för SkOF blir då följaktligen 25 000 kr + moms. Återstår att få en bekräftelse från Patrik, frågan har ställts!

Backsvala. Inom skyddade områden iordningställs häckningsbranter av Länsstyrelsen mha. pengar för reservatsförvaltning och ÅGP för andra arter. Aktuella områden är: Horna grushåla, Revinge, Ekeberga, Hovdala, Flyinge, Hilleshög, Glumslöv, Ven, Hammars backar och Backåkra i reservatsförvaltningens regi samt Fyleverken och Ilstorpstäkten inom ÅGP. I sistnämnda har Lst också stöttat Trelleborgs kommun i Maglarps grusgrop.

Vad kan och bör vi göra från SkOFs sida?

- Avsätta en summa för insatser, t.ex. för snabba insats med grävmaskin på platser där det kan vara aktuellt. Vad räcker 15 000 kr till?
  Föreslå lämpliga platser. Kolla i den senaste backsvaleinventeringen, i befintliga täkter (både aktiva och inaktiva), områden utan naturskydd.
- Vi bör också inventera de områden där Lst genomför skötselåtgärder. Viktigt att se om/hur det fungerar. Upprop i KO-brev i maj.
- Informera markägare, arbetsledare i täkter eller andra som riskerar att förstöra häckningsplatser. Antingen i förväg eller när svalorna är där. Kräver att man har koll på områden och tar snabb, muntlig kontakt med arbetsledaren. Informationsmaterial finns, Stockholms OF har en folder, Bengt Legnell har troligen något. Martin föreslår att vi skriver något själva.

Arbetsgrupp ”Backsvalans vänner”? Kenneth B frågar Bengt Legnell om medverkan.

Ilstorps grustäkt, reservat på remiss, en täkt som tagit stor hänsyn till backsvalorna (ca 230 par). Länsstyrelsen ska gynna backsvala genom att underhålla en 200 m lång sträcka som är 8–10 m hög. Gert L har i en skrivelse föreslagit elstängsel längs toppen av branten som inte bara håller kreatur på plats men som också stoppar grävling och räv från att nå branten. Skrivelsen är nu inskickad till Lst.

I summering:

Kornsparv – vi räknar med att de medel som finns sparade sedan tidigare räcker till inventeringsinsatser under 2025. Medel till matning eller andra direkta skyddsinsatser kan sökas ur Gerolds fond. Samarbete med Framtidens Natur- & Kulturarv kring kornsparven bör inledas på sikt.

Storspov – inventeringsinsatser planeras för 2025 av Storspovgruppen under leding av Richard O. Bilersättning bör betalas och vi bedömer att det kan behövas ca 15 000 kr för den saken.

Fältpiplärka – vi siktar på en gedigen inventering med Patrik Olofsson som huvudansvarig. Kostnad (för SkOF) 25 000 kr + moms

Backsvala – här vill vi använda resterande medel som ej går åt till storspov och fältpiplärka. Eventuellt mindre grävinsatser i täkter genom direkt kontakt med täktägare. Oklart vad detta kan kosta. Inventeringsinsatser på de platser där aktiva insatser görs för att gynna backsvalor (dvs. insatserna från Lst samt ev. andra insatser) – Bilersättning bör betalas för detta.

4. Övriga frågor

Allmän fråga om hur data för de skånska örnarna hanteras. Pga. sekretess är det endast Kenneth B och David Folkesson som vet allt. David är den som hanterar all data och det finns en backup på Länsstyrelsen. Kungsörn Sverige lagrar uppgifter om alla kända aktiva bon. Ett bo bedöms som aktivt under minst fem år efter senaste kända häckning.

5. Nästa möte

Bör bli i april då vi enbart tar upp de punkter som inte hunnits med idag eller på förra mötet. Dessa är:
IBA - uppdatering av områden, uppdatering av underlagsdata och start av IBA-väkteri
Skånsk rödlista för fåglar?
Datalagring (av inventeringsresultat etc)

<u>Uppdatering efter mötet</u>: Jag (MG) inser att det inte kommer att vara möjligt att få till ett möte i april. Vi siktar istället på någon form av möte under första halvan av maj och fram till dess kanske vi hinner avhandla ett och annat mail-ledes (?)

Vid protokollet

Sophie Ehnbom och Martin Green